

SOMERO OPISTO
KEHITTÄMISSUUNNITELMA
2013-2020

Somero-opiston kehittämissuunnitelma vuosille 2014 - 2020

Somero-opisto on Someron kaupungin omistama ja ylläpitämä kansalaisopisto, jonka toiminta-alueeseen kuuluvat Someron kaupunki ja Koski TL:n kunta. Somero-opiston edeltäjä, Someron kansalaisopisto on aloittanut toimintansa vuonna 1964.

Kansalaisopistot ovat paikallisiin ja alueellisiin sivistystarpeisiin pohjautuvia oppilaitoksia, jotka tarjoavat mahdollisuuksia omaehtoiselle oppimiselle ja kansalaisvalmiuksien kehittämiseksi. (Laki vapaasta sivistystyöstä 21.8.1998/632).

Opisto tarjoaa monipuolista yleissivistävää koulutusta eri aloilta sekä avointa yliopisto-opetusta. Lapsille suunnattua visuaalisen taiteen perusopetusta antava Someron taidekoulu toimii Somero-opiston alaisuudessa.

Opiston rehtorina toimii Someron kaupungin sivistysjohtaja. Kurssien suunnittelusta ja koordinoinnista vastaavat suunnitteluopettaja ja kurssi sihteeri. Suunnittelijaopettajan vastuualueena on kuvataide ja kädentaitoaineiden opetus sekä visuaalisen taiteen perusopetus. Muiden kurssien suunnittelu on kurssi sihteerin vastuulla. Opetuksesta vastaa suunnittelijaopettajan lisäksi vuosittain n. 70 tuntiopettajaa ja luennoitsijaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön 12.12.2012 myöntämässä ylläpitämisluvassa Somero-opiston koulutustehtävä on määritelty seuraavasti:

”Somero-opisto järjestää koulutusta, jonka tavoitteena on edistää väestön osaamista, hyvinvointia ja osallisuutta sekä edistää paikallista kulttuuria ja monikulttuurisuutta. Opiston koulutus painottuu taito- ja taideaineisiin, kieleen sekä terveyttä edistäviin aineisiin.”

Toimintaympäristö

Someron kaupungin ja Koski TL:n yhteenlaskettu väkiluku on 11656 (31.12.2012). Alueen asukasmäärä on laskeva ja ikärakenne vanheneva.

Someron kaupungin väkiluku 2000 - 2040

2000	9 789
2005	9 606
2010	9 330
2012	9 229
2013	9 168
2014	9 109
2015	9 062
2016	9 015
2017	8 972
2020	8 833
2025	8 678
2030	8 570
2035	8 484
2040	8 413

Lähde: Tilastokeskus (2014-2040 ennakko)

Someron kaupungin väestön ikärakenteen kehitys 1980 - 2040

Vuosi	0 - 14 -vuotiaat		15 - 64 -vuotiaat		yli 65 -vuotiaat		Yhteensä
1980	1681	16,34 %	6723	65,35 %	1885	18,32 %	10 289
1990	1706	17,06 %	6381	63,80 %	1915	19,15 %	10 002
2000	1609	16,44 %	6035	61,65 %	2145	21,92 %	9 789
2005	1535	16,00 %	5747	59,80 %	2324	24,20 %	9 606
2010	1432	14,7 %	5508	60,2 %	2448	25,1 %	9 759
2011	1374	14,8 %	5404	58,3 %	2490	26,9 %	9 268
2012	1368	14,8 %	5330	57,8 %	2531	27,4 %	9 229
2013	1354	14,8 %	5227	57,2 %	2562	28,0 %	9 143
2014	1343	14,8 %	5123	56,4 %	2620	28,8 %	9 086
2015	1327	14,7 %	5026	55,6 %	2680	29,7 %	9 033
2016	1308	14,6 %	4949	55,1 %	2730	30,4 %	8 987
2017	1289	14,4 %	4883	54,6 %	2773	31,0 %	8 945
2020	1212	13,7 %	4715	53,4 %	2906	32,9 %	8 833
2025	1150	13,3 %	4439	51,2 %	3089	35,6 %	8 678
2030	1094	12,8 %	4233	49,4 %	3243	37,8 %	8 570
2035	1061	12,5 %	4085	48,1 %	3338	39,3 %	8 484
2040	1044	12,4 %	4050	48,1 %	3319	39,5 %	8 413

Lähde: Tilastokeskus (2014-2040 ennakko)

Koski TI väkiluku 2000 - 2040

2000	2550
2005	2528
2010	2437
2012	2427
2015	2386
2020	2335
2025	2297
2030	2264
2035	2236
2040	2215

Lähde: Tilastokeskus (2015-2040 ennakko)

Koski TI kunnan väestön ikärakenteen kehitys

Vuosi	0 -14 -vuotiaat		15-64 -vuotiaat		yli 65 -vuotiaat		Yhteensä
2011	353	14,46 %	1425	58,38 %	663	27,16 %	2441
2012	356	14,67 %	1397	57,56 %	674	27,77 %	2427
2015	351	14,71 %	1325	55,53 %	710	29,76 %	2386
2020	345	14,78 %	1280	54,82 %	710	30,40 %	2335
2025	329	14,32 %	1246	54,25 %	722	31,43 %	2297
2030	317	14,00 %	1210	53,45 %	737	32,55 %	2264
2035	311	13,91 %	1201	53,71 %	724	32,38 %	2236
2040	307	13,86 %	1202	54,27 %	706	31,87 %	2215

Lähde: Tilastokeskus (2015-2040 ennakko)

Sivistystoimesta Somerolla vastaa Someron kaupungin sivistyslautakunta, johon Koski TI:n kunnanvaltuusto nimeää vaalikausittain varsinaisen jäsenen ja varajäsenen, joka osallistuu kokouksissa opistoa koskevaan päätöksentekoon.

Someron kaupungin ja Koski TI kunnan alueella ei ole lukioden lisäksi muita perusopetuksen jälkeistä opetusta antavia oppilaitoksia, jonka takia opiston rooli alueen omaehtoisen koulutuksen antajana on merkittävä.

Somero-opisto toimii kiinteässä yhteistyössä Salon kansalaisopiston, Turun suomenkielisen työväenopiston, Vakka-Suomen kansalaisopiston ja Åbo svenska arbetarinstitutionin kanssa. Yhteistyöopistot ovat järjestäneet verkostona koulutusta opettajille, tehneet laatutyötä ja työhyvinvointia edistävää työtä Opetus- ja kulttuuriministeriön Osaava-ohjelmasta rahoitettuna.

Koulutusyhteistyötä tehdään myös avointa yliopisto-opetusta järjestävien korkeakoulujen ja seudun aikuiskoulutusoppilaitosten kanssa.

Someron kaupungin kulttuuritoimi on ulkoistettu Someron Kulttuuri ry:n vastuulle ja liikuntatoimi Someron Liikunta ry:n vastuulle. Edellä mainittujen tahojen ja niiden jäsenyhdistysten kanssa tehdään kiinteää yhteistyötä.

Merkittäviä yhteistyökumppaneita ovat myös paikalliset, alueelliset ja seudulliset järjestöt ja yhdistykset.

Someron kaupungin terveyden ja hyvinvoinnin strategiassa kansalaisopiston erityistehtäväksi on määritelty vanhuksen terveyden edistäminen heille kohdennetulla terveystarjonnalla. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmassa todetaan lisäksi, että ”Somero-opisto tarjoaa useita lapsille ja nuorille soveltuvia kursseja (mm. kokkikurssit, harmonikka jne.) ja visuaalisen taiteen perusopetusta. Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta, joka perustuu Opetushallituksen antamiin valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin. Somero-opiston taidekoulu tukee ja laajentaa näin perusopetuksen antamaa taidekasvatusta”.

Swot

<p><i>Vahvuudet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • matala kynnys tulla opiskelijaksi • monipuolisuus • uskolliset opiskelijat • helppo saavutettavuus • joustavuus • nopea reagointikyky • pitkät perinteet • tunnettu • laajentuneet yhteistyöverkostot • kesäkurssitarjonta 	<p><i>Mahdollisuudet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • verkostoituminen ja yhteistyö • tietoverkon hyödyntäminen • yksilö-, pienryhmä ja täsmäopetus • henkilöstökoulutus • ammatillista osaamista lisäävä koulutus ja työelämäyhteistyö • taiteen perusopetuksen kehittäminen ja laajentaminen • terveyttä ja hyvinvointia edistävän koulutuksen lisääminen
<p><i>Heikkoudet</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • hallinnon ohuus, mikä on myös vahvuus (opisto on joustava) • tuntiopettajien pätkätyöt ja työyhteisön puute • arvostuksen puute vakavasti otettavana oppilaitoksena • opetus- ja hallintotilojen osittainen huono kunto • omien opetusvälineiden vähäisyys 	<p><i>Uhat</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • valtion rahoitusjärjestelmän muutokset • kuntatalouden heikkeneminen • kuntarakennemuutoksen vaikutus/ palveluiden keskittyminen • pienenevät ikäluokat • väestön vanheneminen • opettajien rekrytointiongelmat

Somero-opiston arvot:

- opetuksen korkea laatu
- koulutuksellinen tasa-arvo
- koulutuksen saavutettavuus
- luotettavuus
- asiakaslähtöisyys
- yhteisöllisyys
- suvaitsevaisuus

Visio 2020

Somero-opisto on laadukas, verkottunut, kehittyvä ja uudistuva vapaan sivistystyön oppilaitos, jossa toteutuu elinikäisen oppimisen periaate.

Toiminta-ajatus

Somero-opistossa järjestetään lähipalveluna monipuolista vapaan sivistystyön lain mukaista toimintaa, avointa yliopisto-opetusta ja taiteen pe-

rusopetusta sekä tuotetaan elämänpituisen oppimisen mahdollistavia palveluita paikallisen (Somero ja Koski TI) historian ja kulttuurin lähtökohdista tulevaisuuteen suunnaten.

Tavoitteet

- väestön osaamisen ja hyvinvoinnin edistäminen,
- ammatillisen osaamisen vahvistaminen sekä työssä jaksamisen ja henkisen hyvinvoinnin tukeminen,
- lasten ja nuorten kasvun ja kehityksen tukeminen,
- paikallisen kulttuurin ja monikulttuurisuuden edistäminen,
- yhteistyö alueellisten ja seudullisten toimijoiden kanssa,
- säännöllinen opetuksen sekä oppimisympäristöjen kehittäminen,
- toimintaympäristön muutosten ja kestävä kehityksen huomioiminen opistotoiminnassa,
- laadun seuranta sekä opiston toiminnan ja vaikuttavuuden arviointi,
- tuntiopettajien yhteisöllisyyden ja verkostoitumisen lisääminen,
- verkon laajamittainen hyödyntäminen opistotoiminnassa,
- vastataan toimintaympäristöstä tuleviin muutos- ja uudistustarpeisiin,
- opiston henkilöstön osaamisen vahvistaminen.

Painopistealueet

- ikääntyvän väestön hyvinvoinnin edistäminen,
- terveyttä ja hyvinvointia edistävien kurssien ja luentojen lisääminen,
- lapsille ja nuorille suunnatun kädentaitojen opetuksen kehittäminen,
- erityisryhmien huomioiminen opiston toiminnassa,
- opiston roolin vahvistaminen ammatillisen täydennyskoulutuksen antajana,
- taiteen perusopetuksen hallittu laajentaminen ja ulottaminen aikuisille,
- järjestöjen ja yhdistysten kanssa yhteistyössä järjestettävän koulutuksen lisääminen,
- erilaisten opetusmenetelmien ja -taitojen kehittäminen ja hyödyntäminen,
- yhteistyön lisääminen ja kehittäminen Someron lukion, Kosken lukion ja Salon aikuislukion sekä ammattiopistojen, aikuiskoulutusoppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen kanssa.

Toimenpiteet

Kehitetään opiston käytössä olevia opetus- ja toimintatiloja Somerolla uuden koulukeskuksen rakentamisen yhteydessä. Uusien tilojen suunnittelussa sekä olemassa olevissa tiloissa sekä Somerolla että Koski TI:ssä otetaan huomioon ikääntyvä väestö ja erilaiset oppijat, esteettömyys sekä opetustilojen yhteiskäyttö.

Kartoitetaan opiston henkilöstön osaamista ja kehitetään kehityskeskusteluprosessia yhdessä verkosto-opistojen kanssa. Pyritään tarjoamaan opiston tuntiopettajille kohdennettua koulutusta myös lähialueella.

Osallistutaan erilaisiin opiston toiminnan kehittämiseen tähtääviin verkostohankkeisiin. Hankeyhteistyötä tehdään erityisesti opettajien pedagogisen osaamisen, verkon hyödyntämisen ja työhyvinvoinnin sekä laadun/arvioinnin ja viestinnän kehittämisessä. Laajennetaan verkostoyhteistyötä edelleen lähialueen kansalaisopistojen kanssa.

Kehitystyössä hyödynnetään opinnäytetöitä yhteistyössä ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa.

Lisätään hallintokuntien sekä vastuualueiden ja opiston välistä kanssakäymistä. Suunnitellaan ja toteutetaan yhteistyössä kuntalaisille ja henkilöstölle suunnattua koulutusta.

Kurssien suunnittelussa ja markkinoinnissa otetaan yhä enemmän huomioon kohderyhmäjättelua mm. väestörakenteen muutoksesta johtuen.

Aloitetaan Somerolla aikuisille suunnatun tavoitteellisen visuaalisen taitteen opetuksen suunnittelu. Opetus pyritään aloittamaan suunnittelukaudella.

Laaditaan vuosittain toimintasuunnitelma sekä toimintakertomus, jossa kerrotaan opiston toiminnasta ja siihen liittyvästä arvioinnista.

Järjestetään erilaisia lapsille ja nuorille suunnattuja motorisia valmiuksia tukevia kädentaitokursseja.

Kehitetään suunnittelyyhteistyötä lähiseudun aikuiskoulutusoppilaitosten kanssa ja järjestetään opiston toiminta-alueella ammattia täydentävää koulutusta kysynnän mukaan.

Seurataan aktiivisesti kuntarakenne- ja valtiosuusuudistuksen etene- mistä ja vaikutuksia opistotoimintaan.